

Raad voor de rechtshandhaving

De Staat van de rechtshandhaving Curaçao 2016

Inhoud

Inhoud	2
I. Inleiding	3
II. Veiligheidsbeleid	6
2.1 Veiligheidsproblematiek.....	6
2.2 Preventie en interventiestrategieën	8
2.3 Geprioriteerde delicten.....	9
2.4 Aanpak geprioriteerde delicten	11
III Beheer	12
3.1 Algemeen.....	12
3.2 Inrichting	12
3.3 Materiële Middelen.....	13
3.4 Personeel.....	15
3.5 Financiële middelen.....	15
3.6 Sturing.....	16
3.7 Samenwerking en informatiehuishouding.....	17
IV. Organisatie en ketenontwikkeling	19
4.1 Jaarplan 2016.....	19
4.2 Ketenontwikkeling.....	21
V. Resultaten	24
VI. Oordeelsvorming	28

I. Inleiding

Ingevolge artikel 33 van de Rijkswet Raad voor de rechtshandhaving brengt de Raad voor de rechtshandhaving (hierna: de Raad), jaarlijks een verslag uit naar aanleiding van de bevindingen in het voorgaande jaar.

De Raad heeft de afgelopen jaren 31 rapporten opgesteld waarbij de kwaliteit, beheer en effectiviteit van de betrokken organisaties, die deel uitmaken van de justitiële keten, zijn onderzocht.

Naar aanleiding van de bevindingen en de aanbevelingen van de Raad in de bedoelde rapportages zijn reeds drie staten van de rechtshandhaving uitgebracht. Deze staten hebben betrekking op de onderzoeksperiode 2013-2015.

Dit jaar zal de Raad met inachtneming van de eerdere bevindingen in de voorgaande staten van de rechtshandhaving een staat uitbrengen waarbij de ontwikkelingen in de rechtshandhaving over de afgelopen jaren duidelijk en concreet in kaart worden gebracht. Daarbij zal specifieke aandacht worden besteed aan de positieve ontwikkelingen en de meest knellende obstakels met betrekking tot de organisaties en de keten in het geheel.

Conform het jaarplan 2016 heeft de Raad de navolgende onderzoeken verricht:

- 1) Kustwacht;
- 2) Review kwaliteit opsporingsproces;
- 3) Politieonderwijs;
- 4) Arrestatieteam;
- 5) Justitiële informatiepositie;
- 6) Review onderzoek jeugdreclassering;
- 7) Review slachtofferhulp;
- 8) Penitentiaire inrichting Curaçao.

De Raad zal allereerst het veiligheidsbeleid inzichtelijk maken en zal daarbij tevens de geprioriteerde thema's benoemen. Een absolute randvoorwaarde voor succesvolle implementatie van het veiligheidsbeleid betreft de integrale aanpak. De Raad zal dit aspect beschrijven en zal tevens nagaan in hoeverre reeds uitvoering wordt gegeven aan dit concept. Ook zal de Raad zijn oordeel geven over de nog te nemen stappen teneinde de integraliteit van de criminaliteitsbestrijding te versterken.

De Raad zal in deze staat het beheer van de organisatie van het ministerie van Justitie beschrijven en waar nodig zijn oordeel uitspreken. Inrichting, sturing, personele en materiële middelen en financiën zijn de beheersaspecten die in deze staat zullen worden toegelicht.

De inrichting van de organisaties en de keten is bepalend voor de mate waarin de organisaties en de keten informatiegestuurd en integraal kunnen functioneren. Daarom zal de Raad dit beheersaspect in zijn staat opnemen.

Het sturingsaspect binnen de justitiële organisatie wordt getoetst aangezien een adequate sturing van wezenlijk belang is om de voorgenomen doelstellingen te realiseren. Dit geldt des te meer in een kleine gemeenschap waarbij het (dis) functioneren van instanties de resultaten van de overige betrokken instanties, dus de keten, direct beïnvloedt. Het is dan ook zaak dat de sturing goed geregeld is om de gewenste doelstellingen te kunnen realiseren.

Het gebrek aan adequate middelen bij de diensten heeft in eerdere onderzoeken steeds geresulteerd in een knelpunt. Het gebrek aan middelen heeft vaak direct gevolg op het resultaat aangezien de voorgenomen doelstellingen als gevolg van gebrek aan middelen vaak niet kunnen worden gerealiseerd. De Raad gaat na welk effect het gebrek aan middelen heeft gehad op de ontwikkeling van de justitiële keten over de afgelopen jaren. De Raad zal ook waar nodig zijn oordeel daarover geven.

De kwaliteit en kwantiteit van het personeel is zeer belangrijk voor een keten die informatiegestuurd en integraal wenst te functioneren. Werving van nieuw personeel en opleidingsmogelijkheden zijn aandachtspunten die herhaaldelijk tot uiting komen in onderzoeken.

Een steeds voorkomend knelpunt bij de overheid is de beperkte financiële middelen. De Raad wenst in deze staat, rekening houdende met de financiële realiteit, de financiële (on)mogelijkheden in kaart brengen, het effect daarvan op de justitiële keten aangeven en tot slot zijn oordeel geven met als doel een bijdrage te leveren aan de kwaliteitsverbetering van de organisaties en de justitiële keten als geheel. Ook de mogelijke financiering van projecten via het criminaliteitsfonds wordt hierbij betrokken.

De Raad zal vervolgens een overzicht geven van de bevindingen naar aanleiding van de inspecties over het jaar 2016 en zal naar aanleiding van de bevindingen over de afgelopen jaren de staat van de rechtshandhaving van de justitiële keten beschrijven, uitgaande van de ontwikkeling van de betrokken instellingen en de keten als geheel.

De veiligheidsproblematiek is complex en bestrijkt naast de justitiële meerdere terreinen. Daarom is het van belang dat er een hechte samenwerking bestaat tussen

de sectoren binnen onze gemeenschap om een integrale aanpak te waarborgen. Voorts moet de keten informatiegestuurd functioneren. Dit vereist een adequate huishouding.

Tot slot zal de Raad een overzicht geven van de resultaten over de afgelopen jaren.

II. Veiligheidsbeleid

2.1 Veiligheidsproblematiek

De veiligheidsproblematiek is complex en vereist een integrale aanpak.

De veiligheidsproblematiek dwingt justitie doordachte keuzes te maken. Justitie heeft ook een aantal thema's aangeduid die bijzondere aandacht zullen krijgen om de veiligheid te bevorderen. De geprioriteerde thema's zijn: Atrako, geweld, inbraken en diefstal, verkeer en criminele samenwerkingsverbanden.

Uit onderzoeken blijkt dat de volgende factoren de totstandkoming van een effectief veiligheidsbeleid bemoeilijken:

- Onvoldoende doordachte allocatie van middelen, personeel en financiën. Het gevolg is een te geringe effectiviteit in de aanpak. Het effect van de inzet van de ene partner blijft vaak als gevolg van tekorten bij andere ketenpartners uit.
- Interventie bij normovertreding is in beginsel strafrechtelijk. Het strafrecht is hierdoor niet het laatste maar het eerste handhavingsmiddel.
- Onvoldoende besef van de noodzaak van de ketensamenwerking.

De gevolgen zijn dat veiligheidsproblemen niet of onvoldoende worden aangepakt. Het onveilig gevoel neemt daardoor toe en de plegers (first offenders en recidivisten) schromen niet om wettelijke normen te overtreden. Het risico op recidivisme neemt hierdoor toe aangezien de plegers onvoldoende de hete adem van justitie in hun nek voelen. Dit leidt ertoe dat jeugdigen die zich in het grijsgebied bevinden vrij snel beslissen om norm overtredend gedrag te vertonen.

Het ministerie van Justitie, het openbaar ministerie (OM) en het Korps Politie Curaçao (KPC) hebben de ambitie om veiligheidsthema's op Curaçao meerjarig integrale aandacht te bieden. Het betreft een meerjarige aanpak aangezien structurele verbeteringen jaren in beslag nemen en integraal omdat structurele verbeteringen niet uitsluitend door de strafrechtpartners kunnen worden gerealiseerd. Met dezelfde middelen als overheid, burger en bedrijfsleven moeten betere resultaten worden bereikt. Investing in samenwerking en informatiedeling met als doel gezamenlijk de meest effectieve interventie- en preventiestrategieën toe te passen is essentieel.

Dit vergt een consistent ministerie overstijgend beleid dat wordt gedragen door het bestuur en leiding van het ambtelijke apparaat. Tevens is vereist dat duidelijke

afspraken worden gemaakt met de private sector. Er is een aanvang daarmee gemaakt door middel van het project veilig ondernemen, maar deze samenwerking moet worden geïntensiveerd en de continuïteit daarvan moet kunnen worden verzekerd. Hiervoor is de betrokkenheid van alle relevante ministeries noodzakelijk.

De betrokkenheid en inspraak van de burgers bij het veiligheidsbeleid is ook vereist, aangezien de burgers in enorme mate kunnen bijdragen in het verhogen van het veiligheidsgevoel. Via de (nog aan te stellen) buurtregisseurs kunnen burgers worden betrokken, maar een integrale aanpak vergt tevens dat bij de ministeries contactpersonen worden aangewezen die kunnen worden benaderd om de sociale problemen in de wijken te helpen oplossen. Dit is vooralsnog niet het geval.

Een uitgangspunt van het veiligheidsbeleid is integraliteit. Thans zijn een aantal projecten waarneembaar die gericht zijn op samenwerking tussen overheid, particulieren en burgers. Het OM en het KPC hebben geïnvesteerd in preventieprojecten zoals 'Preveni i proteha, ta bo asuntu tambe' waarbij justitie burgers en ondernemers informeert over hun eigen verantwoordelijkheid en de preventie maatregelen die zij kunnen nemen.

De Raad heeft deze samenwerkingsvormen geconstateerd in meerdere onderzoeken, welke samenwerkingsvormen voornamelijk door het Openbaar Ministerie zijn geïnitieerd.

Doelstelling voor de regering is dat de handhaving en criminaliteitsbestrijding door de overheid naar behoren wordt uitgevoerd. Het beleid moet erop gericht zijn op het integraal aanpakken van de veiligheidsproblematiek, waarbij de meest geschikte interventie wordt gepleegd. De Raad heeft vernomen dat er een handhavingsbeleid is, maar dat de uitvoering nog niet op structurele wijze geschiedt. De uitvoering van het handhavingsbeleid moet naar het oordeel van de Raad worden gemandateerd, zodat die op afstand van de politiek wordt geplaatst. De huidige situatie illustreert dat justitie als handhaver van de bestuursrechtelijke normen moet fungeren als gevolg van het ontbreken van een handhavingsbeleid, althans vanwege onvoldoende uitvoering ervan.

Het beleid is thans voornamelijk repressief en per definitie niet gericht op het voorkomen van criminaliteit, terwijl voorkomen van criminaliteit belangrijker is dan het achteraf sanctioneren van deviant (crimineel) gedrag. Recentelijk is het strategisch beleidsplan vastgesteld waarin een aantal preventie beleidsdoelstellingen zijn opgenomen.

Voor een integrale ketenaanpak is stevige centrale sturing en financiering noodzakelijk. Voor de centrale strategische sturing is een transparant en voldoende concreet beleid vereist.

Het ontwikkelen van een integraal veiligheidsbeleid met voldoende draagvlak binnen de overheid, particuliere sector en de gemeenschap moet de eerste stap vormen om daadwerkelijk betere resultaten te bereiken.

De Raad juicht de initiatieven van het OM via bijvoorbeeld het project tur wowo riba bo toe. De Top-C is een ketenbreed project, dat bedoeld is om het aantal geweldsdelicten zoals overvallen, straatroven en woninginbraken (high-impactdelicten) gepleegd door jeugdigen aanzienlijk terug te dringen. Tevens is het project bedoeld om te voorkomen dat jeugdigen plegers worden van high-impact-crimes.

De aanpak is onderverdeeld in 3 pijlers: pijler 1 (lik op stuk), pijler 2 (zorg en nazorg) en pijler 3 (brusjesaanpak).

2.2 Preventie en interventiestrategieën

Het is noodzakelijk dat strategieën worden gehanteerd, zoals het raadplegen van datasystemen, sociale media en partners. Integratie van de computersystemen, integratie in de samenleving (wijkenaanpak) en samenwerking met partners in de veiligheid moeten worden nagestreefd. Verder moet er een degelijk registratiesysteem aanwezig zijn en het registratiegedrag moet continu worden bevorderd.

De overheid is onvoldoende aanwezig in de wijken terwijl een wijkaanpak noodzakelijk is om de betrokkenheid van de burgers te garanderen en het veiligheidsgevoel op wijkniveau te verhogen. Veel wijken zijn verwaarloosd, waar de overheid onvoldoende aanwezig is en vaak pas worden bezocht nadat justitie haar gezicht moest tonen om opsporings- en vervolgingshandelingen te plegen. Justitie wenst op korte termijn buurtregisseur in te zetten maar het korps voorziet reeds in de uitvoering problemen aangezien de overige ministeries niet wijkgericht zijn georganiseerd.

De overheid dient in alle probleemwijken haar aanwezigheid doen voelen om ketengerichte preventie te realiseren.

Vaak worden diefstallen met geweld door jongeren gepleegd in de leeftijd van zestien jaar of jonger. De hoge jeugdcriminaliteit kent vele oorzaken. Een op de drie gevallen die als diefstal met geweld kan worden gekwalificeerd wordt gepleegd door jeugdigen. Onderwijs en opvang, gezondheid en welzijn, werk en ondernemerschap,

wonen en leefomgeving en veiligheid moeten als interventiestrategieën worden toegepast. Dit vereist een multidisciplinaire aanpak.

Via de persoonsgerichte Top-C aanpak wordt getracht om de jeugdcriminaliteit terug te dringen. De jongeren krijgen door middel van vorengenoemde aanpak ondersteuning en begeleiding vanuit drie perspectieven: het repressief perspectief, het hulpperspectief en het systeemperspectief. Het project behelst een planmatige aanpak waarbij een centrale rol is weggelegd voor de regisseurs. De organisaties hebben voor zover mogelijk regisseurs ter beschikking gesteld om samen met het OM het project te helpen realiseren. De samenwerking binnen het project wordt door alle ketenpartners als positief ervaren. De Raad constateert een tekort aan regisseurs, met als gevolg dat niet aan alle geïdentificeerde jongeren een regisseur kan worden toegewezen. Het effect daarvan is dat een wachtlijst is ontstaan van jongeren die wel zijn geïdentificeerd, maar die geen ondersteuning en begeleiding krijgen. Dit kan resulteren in verdere afglijding van deze jongeren. De Raad moedigt alle betrokkenen aan om in het project te blijven investeren.

De betrokkenheid van de burger bij het ontwikkelen van het veiligheidsbeleid is zeer belangrijk. Door de burgers te betrekken bij het veiligheidsbeleid en hen daarbij een centrale rol toe te kennen, kan worden bereikt dat het maatschappelijk normbesef toeneemt. Van belang is dat het bestuur het goede voorbeeld geeft en de structuur van het bestuur moet verder worden versterkt teneinde ondermijnd crimineel gedrag tegen te gaan. Gelet op de bevindingen van de Raad in eerdere onderzoeken heeft de Raad besloten om dit jaar een onderzoek te doen naar de kwaliteit van de organisatiestructuur om voornamelijk ondermijnende criminaliteit te voorkomen, althans tegen te gaan. Een robuuste structuur is noodzakelijk om dit soort criminaliteit tegen te gaan.

2.3 Geprioriteerde delicten

De geprioriteerde delicten zijn: Atrako, geweld, verkeer, inbraken en diefstal.

Het aantal atrako's is zorgwekkend en bedraagt jaarlijks rond 600 gevallen. Het is justitie niet gelukt om deze problematiek het hoofd te bieden. Daling van het aantal atrako's kan worden gerealiseerd door een projectmatige aanpak en het opsporen en vervolgen van atrako's die door jongeren worden gepleegd. Van belang is om de pleegders te identificeren en atrako's niet slechts incidenteel op te sporen maar ook projectmatig. Hiervoor is nodig dat de informatiehuishouding wordt versterkt aangezien thans mede vanwege beperkte capaciteit bij info, het atrakoteam van het korps een tekort aan ondersteuning ervaart. Voorts moet het atrakoteam worden versterkt qua personeel en materiele middelen. Indien het bestrijden van atrako

daadwerkelijk een geprioriteerde thema betreft, zal dat ook tot uiting moeten komen in het beheer.

De aangiftebereidheid bij relationeel geweld is laag vanwege angst of verwachten slachtoffers dat justitie geen follow up zal geven aan de aangifte.

Bij relationeel geweld volgt conform de richtlijnen altijd aanhouding. Deze aanhouding dient een strafrechtelijk en een hulpverlenend doel, waarbij wordt beoogd om de voor het slachtoffer meest passende interventie te plegen.

De ernst en omvang van relationeel geweld vraagt om een fundamentele aanpak. Een persoonsgerichte aanpak bij daders en slachtoffers is essentieel. Belangrijke thema's hierbij zijn hulpverlening, therapie, opvang van slachtoffers, begeleiding van gezinnen en kinderen, aanpak alcoholproblematiek, huisvesting en reclassering. Dit vergt een integrale aanpak. Er wordt aandacht besteed aan deze thema's, maar de Raad ziet de noodzaak om de samenwerking tussen de betrokken instanties te intensiveren. De Raad constateert dat de samenwerking tussen het Bureau slachtofferhulp en het korps moet worden geïntensiveerd. .

Relationeel geweld wordt aangepakt. Aan relationeel geweld liggen diverse criminogene factoren ten grondslag. Enkele voorbeelden daarvan zijn: alcoholmisbruik, omgeving en psychische gesteldheid. Dit vergt multidisciplinaire aanpak, waarbij naast een justitiële ook bijvoorbeeld sociale hulpverleners een steentje bijdragen.

De samenwerking tussen bijvoorbeeld slachtofferhulp en het KPC moet worden geïntensiveerd. Multidisciplinaire teams moeten worden geformeerd om deze vorm van criminaliteit te bestrijden.

Illegaal vuurwapenbezit vormt een groot veiligheidsprobleem voor de gemeenschap. Door illegaal vuurwapenbezit neemt het geweldspiraal aanzienlijk toe. Begin dit jaar was er een schietincident waarbij automatische vuurwapen werd gebuikt. Vier personen kwamen als gevolg van dit schietincident om het leven.

Justitie moet illegaal wapenbezit bestrijden via alle beschikbare middelen. Het idee dat illegaal vuurwapenbezit via de Venezolaanse barkjes worden binnengesmokkeld wordt niet bevestigd door het resultaat van de gevoerde controles. Immers bij controle worden geen grote hoeveelheden wapens aangetroffen terwijl die wel aanwezig zijn op het eiland. Dit betekent dat wapens via andere wegen worden binnengesmokkeld. Hoge straffen moeten worden geëist, overeenkomstig de richtlijn van het OM, maar daarnaast is belangrijker om de binnenkomst van wapens te voorkomen, althans de mogelijkheden daartoe te beperken.

Inbraken en diefstal hebben grote impact op de leefbaarheid en het veiligheidsgevoel.

Introductie van camerabeelden en beveiligingsmaatregelen in bedrijven en rond particulieren vermogensbestanddelen (woningen en auto's) moeten het risico op inbraken en diefstallen verminderen.

De verkeersonveiligheid wordt veroorzaakt door onveilig gedrag en onveilige voertuigen (slechte staat van onderhoud).

Tot nu toe is er onvoldoende besef van de gevolgen van deze problematiek en wordt deze nog onvoldoende geredresseerd. Noodzakelijke wetgeving, alhoewel reeds in concept beschikbaar, wordt niet geformaliseerd. De Raad heeft, gezien de urgentie en noodzaak aan verhoging van de verkeersveiligheid, in zijn jaarplan 2017 een onderzoek naar de verkeerscontrole opgenomen.

2.4 Aanpak geprioriteerde delicten

De aanpak van de geprioriteerde delicten geschiedt zowel incidenteel als projectmatig. Een projectmatige aanpak vindt bijvoorbeeld plaats door het bestrijden van de georganiseerde criminaliteit. Zoals de raad constateerde in het onderzoek naar de bestrijding van atrako's worden deze delicten nog niet, althans in ieder geval onvoldoende projectmatig aangepakt.

De aanpak van criminele "gangs" staat hoog op de agenda van het driehoeksoverleg. Niet alleen de vervolging van de daders maar ook het afpakken van crimineel vermogen staat hoog op de agenda. Zowel in projectmatige aanpak van georganiseerde misdrijf en via het afpakteam wordt aandacht gegeven aan het ontnemen van wedderrechtelijk verkregen voordeel. Door de status van deze daders te ontnemen door middel van het afpakken van hun vermogen moet worden aangetoond dat criminaliteit niet loont.

Het illegaal binnenkomen van personen en goederen in het land vormt een probleem. Deze vorm van illegaliteit gaat gepaard met andere criminaliteitsvormen die grote impact hebben op het veiligheidsgevoel (overval, mensenhandel, witwassen en illegaal wapenbezit). Tot deze criminaliteitsvormen behoren in ieder geval de geprioriteerde delicten. Het project Poortwacht waarin KMar, Kustwacht, KPC, OM, Douane, de CCAA en Curaçao Airport partners in samenwerken zal moeten worden gecontinueerd om deze problematiek het hoofd te bieden.

Gezien de ernst hiervan heeft de Raad besloten om dit jaar nog een onderzoek te doen naar de kwaliteit van de grenscontrole.

III Beheer

3.1 Algemeen

De kwaliteit van het beheer bepaalt grotendeels de effectiviteit van het veiligheidsbeleid. De Raad zal de volgende beheersaspecten in beschouwing nemen: inrichting, personeel en materiele middelen, financiën, sturing en samenwerking en informatiehuishouding. .

Het businessplan van het ministerie van justitie veronderstelt doorontwikkeling van de ambtelijke organisatie, een informatiegestuurde werkwijze, financieel zelfbeheer en een integrale aanpak. De Raad onderschrijft deze uitgangspunten aangezien die de kwaliteit van de taakuitoefening en het beheer positief beïnvloeden.

Uitgangspunt moet zijn dat met dezelfde personele- en materiele middelen meer wordt bereikt. Dit vergt betere en flexibelere allocatie van personeel, financiën en materieel. De inrichting moet ook flexibel zijn.

De beperkte financiële middelen moeten zo optimaal mogelijk worden benut. Financieel zelfbeheer met voldoende checks and balances moet worden bevorderd. In ieder geval moet er sprake zijn van een planning & control cyclus.

De sturing moet de integrale aanpak stimuleren. Operationele, tactische en strategische sturing moet aanwezig zijn en op elkaar aansluiten om de integrale aanpak te stimuleren en te waarborgen.

Integrale aanpak zonder samenwerken is ondenkbaar. De samenwerking tussen de ketenpartners moet goed worden geregeld. Er moet sprake zijn van overlegstructuren en integrale werkprocessen en werkprocedures. De informatieverzameling, informatiedeling en informatieverdeling moet goed verlopen. Hiervoor is een gedegen informatiehuishouding vereist.

3.2 Inrichting

De Raad is van oordeel dat het uitgangspunt in het businessplan van doorontwikkeling van de organisatie ruimte biedt voor flexibiliteit om de organisatie zo optimaal mogelijk in te richten. Met name gezien de beperkingen van het land dient de organisatiestructuur zo adequaat mogelijk te worden ingericht om de voorgenomen doelstellingen te realiseren. De inrichting moet de integrale aanpak

van de veiligheidsproblematiek faciliteren. Daarnaast moet de structuur geschikt zijn om informatiegestuurd te werken.

Vaak wordt gesteld dat flexibilisering niet mogelijk zou zijn aangezien de wijziging van de ambtelijke structuur middels formele wetgeving zou moeten plaatsvinden. Zoals de Raad van State reeds eerder heeft bepaald kan de ambtelijke organisatie worden gewijzigd middels landsbesluit. De Staatsregeling biedt de grondslag daarvoor. De stelling dat de politieregeling bij de overgang naar de nieuwe status van het land op de negatieve lijst stond, heeft ook geleid tot onduidelijkheid over de organisatiestructuur en tot vertraging in de ontwikkeling van de politieorganisatie.

De implementatie van het inrichtingsplan van het korps werd ernstig vertraagd vanwege ondermeer gebrek aan consensus met de vakbonden over de implementatie van het inrichtingsplan. De Raad heeft reeds in zijn rapport opsporingsproces aangegeven dat de implementatie van het opsporingsbeleid niet jaren kan uitblijven als gevolg van gebrek aan consensus met de vakbonden.

De huidige situatie resulteert in inefficiëntie in de praktijk. Als voorbeeld noemt de Raad informatiegestuurd werken, een concept dat in het businessplan is verankerd, maar dat de uitvoering jaren op zich liet wachten, niet alleen bij het korps maar ook bij meerdere justitiële organisaties.

3.3 Materiële Middelen

Een steeds terugkomend knelpunt in de rechtshandhaving vormt het gebrek aan middelen. De Raad onderkent dat de financiële situatie van het land resulterend in een begroting ten behoeve van het ministerie van Justitie, waarbij structurele bezuinigingen moeten worden doorgevoerd ongetwijfeld effect heeft op de beschikbaarheid van de noodzakelijke materiele middelen. Ook de aanwijzing van de rijksministerraad heeft haar effect gehad op de beschikbare middelen en derhalve het beheersaspect binnen de justitiële keten. Dit pleit des te meer om de allocatie van middelen te optimaliseren.

Een uitgangspunt van het ministerie sinds de transitieperiode was dat de allocatie van middelen zo efficiënt mogelijk dient te geschieden. Optimale allocatie is echter afhankelijk van een consistent doordacht beleid en optimale sturing. Vaak ontbreekt een adequate planning en begrotingscyclus.

Uitgaande van het businessplan van het ministerie van justitie moet worden verondersteld dat het ministerie van justitie informatiegestuurd werkt, dat er sprake is van een integrale aanpak en dat de sturing op beleidsmatig niveau centraal verloopt.

Uit de onderzoeken constateert de Raad dat bij aanschaf van middelen, voorzover budgettair mogelijk, de wens van de betrokken organisatie bepalend is. De Raad ziet hierin echter geen integrale aanpak noch een informatiegestuurde werkwijze. Voor een integrale aanpak is samenwerking met de ketenpartners noodzakelijk. Informatiedeling is daarbij noodzakelijk. Voor informatiedeling is een adequaat registratiesysteem noodzakelijk en er moet sprake zijn van geïntegreerde systemen. Bij de aanschaf van middelen is dus afstemming vereist.

Aanschaf van de voor een informatiegestuurde werkwijze noodzakelijke middelen blijft ook achterwege vanwege de budgettaire beperkingen. Bijvoorbeeld het korps moet investeren in zeer kostbare onderzoeksmiddelen, die wellicht gezamenlijk kunnen worden aangeschaft. Vanwege het kostenaspect blijft de aanschaf achterwege terwijl die middelen wellicht gezamenlijk zouden kunnen worden aangeschaft.

Op het eiland zijn er diverse opsporingsinstanties operationeel met eigen personeel, middelen en budget. De krachten van de ketenorganisaties moeten worden gebundeld om betere resultaten te realiseren. De Raad acht positief dat bijvoorbeeld bij de landsrecherche het voornemen bestaat om bepaalde kostbare middelen gezamenlijk aan te schaffen. Voorts juicht de Raad het voornemen toe om de samenwerking tussen de info-units te intensiveren. De Raad is van mening dat naast het feitelijk bijeenkomen van de units ook moet worden getracht om het (gezamenlijk) beheer te optimaliseren.

Voorts wordt nog teveel gedacht in eilandjes en weinig getracht om krachten te bundelen door bijvoorbeeld middelen gezamenlijk aan te schaffen. Voor informatiegestuurd werken moeten kostbare middelen worden aangeschaft en gezien de financiële beperkingen is het overwegingswaard om te proberen deze kostbare middelen gezamenlijk aan te schaffen.

Bij vele organisaties ontbreekt een digitaal registratiesysteem. Ook de archivering is voor verbetering vatbaar. Dossiervorming en -overdracht verlopen niet altijd optimaal. Rapportages ontbreken bijvoorbeeld in dossiers en vonnissen worden niet tijdig verzonden naar het SDKK danwel ontbreken in de administratie van de betrokken vrijheidsbenemende instelling. Met name bij vrijheidsbenemende instellingen moeten deze processen optimaal verlopen aangezien bij deze instellingen grondrechten worden beperkt dan wel ontnomen. In een democratische rechtstaat moet de beperking en de ontneming van grondrechten met de nodige waarborgen geschieden. Een adequaat registratie- en termijnbewakingsproces acht de Raad een *conditio sine qua non* daarbij. Een gedegen geautomatiseerd registratiesysteem acht de Raad een vereiste.

3.4 Personeel

Vaak constateert de Raad tijdens onderzoeken dat uitgaande van het formatieplan sprake is van personeelstekort. Een knelpunt dat bij voorzetting van de huidige planning en begrotingscyclus uiteraard niet zal worden opgelost. Immers de financiële middelen zijn beperkt en vaak onvoldoende. Bovendien wordt het merendeel van de begroting opgeslokt door personeelskosten.

Sinds jaren zijn er geluiden dat de ambtelijke organisatie en de taakuitoefening kunnen worden geoptimaliseerd. Voorzover bekend zijn er nog geen concrete plannen c.q. besluiten om de ambtelijke organisatie te evalueren in het kader van een optimaliseringstraject. Dit traject kan resulteren in verlichting van het personeelstekort zonder behoefte aan financiën. Een doordachte wijziging van de ambtelijke organisatie zal waarschijnlijk het personeelstekort verhelpen en de dienstverlening verbeteren.

Voorstelbaar is om een pool te vormen van gespecialiseerd personeel dat naar behoefte planmatig wordt ingezet.

De overgang van het SKS en het LBD personeel naar het korps moest bijvoorbeeld resulteren in een verlichting van het personeelstekort bij het korps. Respondenten stellen dat zulks niet het geval is en dat het personeel is overgegaan zonder de daarbij behorende begroting. Waar daadwerkelijk sprake is van financiële tekortkoming moet worden geprioriteerd. Ook hiervoor is gedegen beleidsvorming onontbeerlijk. Als voorbeeld kan de Landsrecherche worden genoemd, een organisatie die volgens planvorming informatiegestuurd moet werken, terwijl het personeel niet daarvoor werd opgeleid. De laatste maanden ervaart de Raad wel een positieve ontwikkeling bij de LrC waarbij de organisatie werd versterkt door enkele ervaren rechercheurs.

In veel onderzoeken heeft de Raad geconstateerd dat er onvoldoende opleidingsmogelijkheden worden aangeboden. Er wordt bijvoorbeeld geen danwel zeer beperkte opleidingen aangeboden aan het info personeel van het korps en de landsrecherche, terwijl van hun een bepaald expertise niveau wordt verwacht.

3.5 Financiële middelen

Tekort aan financiële middelen wordt vaak als reden genoemd voor het uitblijven van resultaten. De redengeving acht de Raad niet overtuigend. Immers de planning en begrotingscyclus moet gebaseerd zijn op de beschikbare financiën. Alhoewel volgens het businessplan het ministerie een integraal beleid voert en dat er sprake zou zijn van informatiegestuurd werken, ervaart de Raad dat de organisaties nog steeds volgens de oude patronen functioneren en de begrotingsvaststelling niets anders is dan een kopie van die van het voorgaande jaar met eventueel korting op het begrotingsbedrag van het jaar daarvoor. Aan de vaststelling daarvan ligt geen

doordacht beleid ten grondslag en bepaalde diensten beschikken zelfs niet over een jaarplan. Bij de overgang van de SKS en de LBD naar het korps stellen respondenten bijvoorbeeld dat de begroting van voornoemde organisaties niet is overgegaan en dat in plaats daarvan ontstane begrotingstekorten van het land zijn gedekt. Zonder een serieus financieel beleid verwacht de Raad niet dat justitie de voorgenomen doelstellingen zal realiseren.

Naast de financiering vanuit de begroting is de projectmatige financiering vanuit het 'criminaliteitsfonds' wenselijk en noodzakelijk. Financiering vanuit het criminaliteitsfonds moet gericht zijn op implementatie van het beleid. Ad hoc financiering van projecten moet niet het uitgangspunt zijn, maar er moeten duidelijke en concrete financieringscriteria worden geformuleerd en toegepast. Hiervoor is noodzakelijk dat de resultaten duidelijk en concreet worden geformuleerd. Ook de adviserende rol van het bestuur van het criminaliteitsfonds moet worden versterkt ter voorkoming van ad hoc financieringen, die niet (voldoende) bijdragen aan de toename van de veiligheid binnen de gemeenschap. Zowel repressieve als preventieve beleidsinitiatieven kunnen zich dan in samenhang ontplooiën en daarmee de gewenste effecten bereiken.

Voorts moet er voldoende toezicht bestaan op de besteding van de middelen van het criminaliteitsfonds. Het beheer van het fonds moet goed geregeld zijn. De benoeming en ontslag procedure van de toezichthoudende leden moet met voldoende waarborgen worden omkleed. Een mogelijkheid is om leden te benoemen die aan hoge kwaliteitseisen voldoen en dat de ontslaggronden wettelijk worden beperkt. Zonder een robuuste structuur van het criminaliteitsfonds ziet de Raad een reëel risico dat slechts althans voornamelijk ad hoc beslissingen worden genomen, die niet leiden tot kwaliteitsverbetering. Financieel zelfbeheer zal moeten worden bevorderd om de effectiviteit van de dienstverlening te verhogen. Alhoewel financieel zelfbeheer als uitgangspunt in het ministerie moet gelden, ervaart de Raad juist dat de doelmatigheid en de effectiviteit van de taakuitoefening wordt beperkt door bureaucratische procedures.

3.6 Sturing

Voor een integrale ketenaanpak is stevige centrale sturing noodzakelijk. Voor de centrale strategische sturing is een transparant en voldoende concreet beleid vereist.

De sturing bij de opsporing beschrijft de Raad als volgt. De sturing op operationeel, tactisch en strategisch niveau is aanzienlijk verbeterd in vergelijking tot een aantal jaren terug. Waar voorheen de sturing voornamelijk op operationeel niveau

geschiedde, wordt thans meer aandacht besteed aan tactisch en strategische sturing. Een voorbeeld daarvan is de stuurgroep die sturing geeft bij projectmatige onderzoeken en de sturing door de cockpit bij veelvoorkomende criminaliteit. In deze “cockpit” zit een OvJ, een parketsecretaris, de hulp OvJ en de rechercheurs, waarbij de groep dagelijks bijeenkomt om alle ingekomen onderzoeken te bespreken, met het doel alle nieuwe zaken zo snel mogelijk af te handelen. Als gevolg van deze aanpak worden (relatief) veel zaken middels een HURA zitting afgedaan en worden minder zaken geseponneerd. Door beter zicht op zaken in een vroeg stadium worden eventuele knelpunten in de onderzoeken gesignaleerd en meteen opgelost. Het OM zit dicht bij de zaak.

Projectmatige onderzoeken worden aan tijdsplanning gebonden, er vindt periodieke evaluatie plaats en waar nodig worden de plannen bijgesteld. Er is geen sprake (meer) van ongebondenheid maar van verbondenheid. Alle betrokkenen zijn bewust van hun verantwoordelijkheid en leggen verantwoording af voor de resultaten. De sturing door de cockpit resulteerde in snellere afhandeling van zaken, meerdere zaken, betere pv's en minder sepot.

De strategische (integrale) sturing moet verbeteren. Deze sturing moet plaatsvinden vanuit het hoogst ambtelijk niveau. Daarom is de Raad van oordeel dat het SG beraad hiervoor het aangewezen gremium is. Ook de integrale aanpak moet hierdoor worden verzekerd. Voor de effectiviteit is vereist dat het SG-beraad haar sturingskracht kan baseren op een besluit van de ministerraad.

Planning & Control is een belangrijk sturingsinstrument, dat ontbreekt bij diverse justitiële instellingen. Er zijn instellingen die zelf niet over een jaarplan beschikken met als logisch gevolg dat ook het jaarverslag ontbreekt. Voor een slagvaardiger sturingsmechanisme is structurele planning & control noodzakelijk. Voorts ontbreekt op verschillende fronten beleid, waardoor de uitvoerende organisaties zelf voor een bepaalde gedragslijn moeten zorgdragen. Het gevolg is dat er onderlinge samenhang bij de uitvoering door de organisaties ontbreekt, waardoor het doel, een integrale aanpak, niet wordt gerealiseerd.

3.7 Samenwerking en informatiehuishouding

De bereidwilligheid tot samenwerking is toegenomen bij de organisaties. Het OM heeft een aantal projecten opgestart zoals “tur wowo riba bo” en “veilig ondernemen”. Het TCI van de KMar is ondergebracht bij de Kustwacht. Van daar uit worden de taken met betrekking tot het verzamelen, verwerken en verstrekken van informatie voor zowel de Kustwacht als de KMar uitgevoerd. De opsporingsdiensten

werken samen en voeren onderzoeken gezamenlijk uit. Het OM, KPC, douane, veiligheidsdienst en de KMar werken samen in de werkgroep Hato.

Voor een goede informatiehuishouding moeten de processen informatieverzameling informatieverdeling en informatie-uitwisseling degelijk worden uitgevoerd.

De Raad hoopt dat de informatiepositie op korte termijn wordt versterkt door intensievere samenwerking tussen de organisaties bijvoorbeeld door de ICT-infrastructuur van de opsporingsdiensten te ontsluiten. De ministers van Justitie van het koninkrijk in 2012 afgesproken om met een gezamenlijke ICT-voorziening te komen zodat alle schotten tussen de systemen worden verwijderd. Er is enige mate van samenwerking tussen de info-teams van de diensten maar er is echter geen structureel overleg zoals tussen de CIE-teams.

Op korte termijn moeten de diverse informatie units op dezelfde locatie worden ondergebracht en op termijn moet de informatiehuishouding centraal worden georganiseerd. Een centrale informatiehuishouding is minder kostbaar en is effectiever aangezien alle informatie wordt gecentraliseerd met als gevolg dat er geen sprake is van versnippering. Dit komt ten slotte de rechtshandhaving ten goede.

IV. Organisatie en ketenontwikkeling

4.1 Jaarplan 2016

De Raad brengt jaarlijks een staat van de rechtshandhaving naar aanleiding van zijn werkzaamheden in het voorgaande jaar uit. Hieronder volgt een overzicht van de meest relevante bevindingen van de Raad in het jaar 2016.

Kustwacht:

Het onderzoek Kustwacht is beperkt tot de justitiële samenwerking binnen de landen. De Kustwacht is een organisatie gebaseerd op een regeling (rijkswet Kustwacht) met een dubbele grondslag namelijk artikel 3 en artikel 38, tweede lid, van het Statuut. Voorzover het betreft defensie is Kustwacht gebaseerd op artikel 3 en de justitiële samenwerking vindt haar grondslag in artikel 38, tweede lid, van het statuut. De inspectie van de Raad is dus gebaseerd op de samenwerking. In dit rapport zal de Raad aanbevelingen doen met als doel de kustwachtorganisatie in staat te stellen om haar taken zo optimaal mogelijk uit te voeren.

Review Kwaliteit opsporingsproces:

De Raad heeft in dit onderzoek nagegaan of de aanbevelingen van de Raad in het rapport opsporingsproces van 2012 zijn uitgevoerd. De Raad constateert dat het opsporingsproces ten aanzien van veel voorkomende criminaliteit aanzienlijk is verbeterd. Het Openbaar Ministerie is nauw betrokken bij de afhandeling van de zaken. Dit resulteert in minder sepot en minder zaken die op de plank blijven liggen. Van alle zaken worden processen-verbaal opgesteld en sturing vindt plaats door de leidinggevenden en de betrokken officier van justitie. Er zijn concrete doelstellingen opgesteld in het jaarplan van het OM. Nadat het OM een daling constateerde in aantal zaken is het overgegaan tot nauwe samenwerking met het korps door introductie van een nieuwe werkwijze (cockpit), welke werkwijze haar vruchten heeft afgeworpen. Het aantal zaken (1250) per jaar is gehaald en vertoont een stijging ten aanzien van het voorafgaande jaar. Een zwak punt is het aantal beschikbaar personeel. Wanneer de rechercheurs bijvoorbeeld deel moeten vormen van een team grootschalig onderzoek leidt dat direct tot daling van de productie van veel voorkomende criminaliteit. Het tekort aan personeel en het ontbreken van adequate opleidingen zijn steeds terugkerende knelpunten binnen het Korps Politie Curaçao en frustreren de implementatie van diverse belangrijke processen binnen het korps.

Politieonderwijs:

Voor politieonderwijs geldt dat het Opleidingsinstituut Rechtshandhaving & Veiligheidszorg zich de laatste jaren sterk heeft ontwikkeld maar wordt geconfronteerd met organisatorische (personeel en middelen) en financiële tekortkomingen. Aandacht verdient in het bijzonder het opleiden van aspirant-agenten. Al jaren is er geen opleiding gestart voor aspirant-agenten met als gevolg een drastische toename van het vergrijzingsproces binnen het korps, dat resulteert in een ernstig personeelstekort. Aangezien de politieambtenaren in groepsverband na het volgen van de politieopleiding in dienst treden van het korps, verlaten zij de organisatie ook min of meer gelijktijdig bij het bereiken van de pensioenleeftijd. Vanuit het korps wordt al gewezen op de sobere gevolgen van de vergrijzing in de komende jaren indien de werving van personeel achterwege blijft. Het korps zal dan niet in staat zijn om te voorzien in alle tot haar verantwoordelijk behorende taken en zal noodgedwongen keiharde keuzes moeten maken.

Arrestatieteam:

Het arrestatieteam is toegerust op zijn taakuitvoering. Door het bieden van een gezamenlijke opleiding aan de daarvoor geselecteerde politieambtenaren in het caribisch deel van het koninkrijk wordt voldaan aan de kwaliteitscriteria voor het arrestatieteam. Gezien de zware fysieke en mentale belasting van de betrokken politieambtenaren is het noodzakelijk om te voorzien in tussentijdse evaluatie en periodieke opleidingen.

Justitiële informatiepositie:

De justitiële informatiepositie is conditio sine qua non voor een effectieve criminaliteitsbestrijding. De informatiehuishouding van de opsporingsdiensten moet op orde zijn. Daarvoor is noodzakelijk dat minimaal de samenwerking tussen de opsporingsdiensten goed verloopt. Een eerste stap daarvoor is dat de info-units fysiek bij elkaar komen, waardoor het onderlinge vertrouwen en de bereidwilligheid om informatie te delen toenemen. Vervolgens zal moeten worden gewerkt aan een centraal informatieknooppunt. Ook de systemen moeten op elkaar aansluiten om informatie-uitwisseling te faciliteren. Alle betrokken organisaties moeten informatie strategieën toepassen. Uit het onderzoek van de Raad blijkt dat meer inspanningen moeten worden gedaan om de informatiepositie van de opsporingsdiensten in Curaçao te versterken. Niet alle diensten beschikken over de nodige personele capaciteit, voldoende middelen en opleidingen. Bovendien onderhouden de diensten geen contact met de samenleving als strategie voor de informatieverzameling en zijn de computers niet geïntegreerd.

Review Jeugdreclassering:

De Stichting Ambulante Justitiële Jeugdzorg Curaçao is sinds 1 februari 2014 operationeel en heeft de werkzaamheden met betrekking tot de jeugdreclassering overgenomen. In dit onderzoek constateert de Raad dat de AJJC alle aanbevelingen van de Raad heeft opgevolgd. De Raad acht dat als zeer positief en is van oordeel dat de justitiële keten, afgezien van de organisatorische inbedding, erop toeziet dat op adequate wijze wordt voorzien in de jeugdreclasseringstaken. Het Ministerie dient nog een formeel besluit te nemen inzake het aanstellen van Jeugdagenten. Een knelpunt vormt nog het afronden van de bouw van een Justitiële Jeugdinrichting (JJI). Immers zolang deze inrichting niet operationeel is kan geen invulling worden gegeven aan de nieuwe maatregel plaatsing in een inrichting voor jeugdigen (PIJ). De PIJ- Maatregel zal na het opleveren van de nieuwe gesloten jeugdinrichting eind 2017 in deze nieuwe instelling worden opgelegd en uitgevoerd in een voornamelijk pedagogische omgeving. De Raad vernam dat de bouw van JJI is stopgezet niet vanwege financiën maar vanwege gebrek aan personeel.

Review Slachtofferhulp:

De aanbevelingen van de Raad ten aanzien van het Bureau Slachtofferhulp zijn grotendeels opgevolgd. De aanbevelingen ten aanzien van het korps zijn nog niet (volledig) opgevolgd. De Raad is van oordeel dat het Korps op korte termijn hierin moet voorzien. De Raad ervaart thans dat het Korps bewuster is van zijn verantwoordelijkheid om de aanbevelingen tijdig uit te voeren.

Penitentiaire inrichting Curaçao (Monitoren CPT-normen)

De Raad concludeert dat bij het SDKK verschillende processen gericht op een adequate bejegening van gedetineerden worden uitgevoerd. Voorts lopen een aantal trajecten om de bejegening (rechtspositie) van gedetineerden conform internationale normen (CPT) te verbeteren. De Raad benadrukt echter dat het SDKK nog niet volledig aan deze normen voldoet.

De aspecten die verbeterd moeten worden hebben betrekking op: de insluiting (registratie insluitingstitel), de huisregels (mededeling inhoud aan de gedetineerden), het opstellen activiteitenprogramma, accommodatie (hygiëne/verbouwingen/ventilatie) maatschappelijk contact (beperking van bezoek en telefoneren, toegang tot media en bibliotheek), toegang tot zorg en sancties & klachten. Het SDKK is hiervan bewust en werkt aan de verbeteringen.

4.2 Ketenontwikkeling

De Raad constateert met tevredenheid dat het ministerie van justitie een werkgroep heeft ingesteld om de opvolging van de aanbevelingen te monitoren. Dit wijst erop

dat het ministerie bewust is van zijn verantwoordelijkheid in dezen. Desalniettemin heeft de Raad in het kader van zijn periodiek overleg met de instellingen geconstateerd dat enkele instellingen nog niet zouden zijn benaderd door de werkgroep. De Raad moedigt de werkgroep aan om alle instellingen te benaderen om de opvolging van de aanbevelingen adequaat te monitoren.

De Raad houdt een overzicht bij van de opvolging van de aanbevelingen en door periodiek overleg probeert de Raad de betrokken instellingen te motiveren om de aanbevelingen (tijdig) op te volgen. De meeste instellingen zijn voldoende bewust van de noodzaak om de aanbevelingen op te volgen en kunnen ook aangeven waarom bepaalde aanbevelingen wellicht nog niet zijn opgevolgd. In dit laatste geval worden concrete afspraken gemaakt met de leidinggevenden teneinde de beoogde kwaliteitsverbetering te realiseren. Bij de instellingen waar de aanbevelingen onvoldoende werden opgevolgd, ervaart de Raad reeds een positieve wenteling.

De Raad is ervan overtuigd dat deze nieuwe werkwijze waarbij de Raad geen afwachtende maar een meer proactieve houding aanneemt de gewenste resultaten oplevert, namelijk tijdig opvolging van de aanbevelingen. Dit resulteert in verbetering van de kwaliteit van de taakuitoefening en optimalisering van het beheer.

De inspecties hebben geleid tot meer dan 377 aanbevelingen. De Raad monitort de opvolging van de aanbevelingen door periodiek overleg te plegen met de minister van Justitie en de leidinggevenden van de betrokken instellingen. De Raad voert voorts conform zijn wettelijke taak review-onderzoeken uit. De Raad pleegt deze interventies met het oog op de effectiviteit, kwaliteit van de taakuitvoering en het beheer.

In het kader van de ketenaanpak is het noodzakelijk dat op korte termijn buurtregisseurs en taakaccenthouder (jeugdagenten) worden ingezet. Ook is noodzakelijk dat bij de overige ministeries contactpersonen worden aangewezen.

De beheersaspecten van de keten moeten beter op elkaar worden afgestemd. Personeel, financiën en middelen moeten beter worden gealloceerd. Zo is de afgelopen jaren bijvoorbeeld geïnvesteerd in middelen (huisvesting) van de Landsrecherche en is investering in personeel uitgebleven. Het gevolg is dat de organisatie ondanks de beschikbare middelen deels vanwege gebrek aan gekwalificeerd personeel niet in staat was haar doelstellingen te realiseren. De Raad heeft met tevredenheid geconstateerd dat de landsrecherche recentelijk werd versterkt door ervaren nieuw personeel.

De Raad constateert dat de leiding van het Openbaar Ministerie de ontwikkeling van de organisatie en de keten zeer serieus neemt. Het Openbaar Ministerie kent zich een voortrekkersrol toe bij het ontwikkelen en het implementeren van het integraal veiligheidsbeleid. De Raad spreekt zijn waardering hiervoor uit, maar meent dat op korte termijn de eerst verantwoordelijken, waaronder het ministerie van justitie, zich op de uitvoering van deze taken moeten toewijden. Niet alleen vanwege het feit dat deze taken niet tot de primaire taken van het OM behoren maar ook vanwege het feit dat de aangewezen organisaties tevens over de benodigde expertise (bv sociaal) beschikken. De beperkte personele capaciteit moet zo optimaal mogelijk worden ingezet en hierdoor is in ieder geval noodzakelijk dat elke organisatie haar verantwoordelijkheid draagt.

Investering in de informatiepositie blijft een aandachtspunt. Verbeteringen kunnen naar het oordeel van de Raad worden gerealiseerd indien de samenwerking tussen ketenpartners worden geïntensiveerd, de infohuishouding zoveel mogelijk wordt gecentraliseerd (centrale informatieknooppunt) en informatiestrategieën worden toegepast.

Het besef aan ketensamenwerking moet worden gestimuleerd. Projecten zoals tur wowo riba bo, projecto duradero, veiligheidshuis en het afpakteam moeten worden voortgezet.. De gezamenlijke verantwoordelijkheid voor het resultaat moet worden bevorderd.

Ten aanzien van verslavingszorg constateert de Raad dat de activiteiten van Brasami met betrekking tot verslavingszorg naar tevredenheid verlopen, maar het ministerie van justitie verleent geen financiële bijdrage aan de organisatie, ondanks deze een justitiële taak vervult. Een mogelijk gevolg hiervan is dat de taakuitoefening op termijn niet kan worden verzekerd. De Raad refereert hierbij naar zijn eerdere aanbeveling om Brasami een financiële bijdrage te verlenen.

Slachtofferhulp blijft een aandachtspunt. De samenwerking tussen het OM, korps en SSHC moet worden geïntensiveerd. Deze organisaties moeten elkaar weten te vinden.

Voor wat betreft jeugddetentie heeft de Raad geconstateerd dat de inspanningen van de JJIC met betrekking tot de infrastructuur vooral gericht zijn op de gesloten afdeling, waarbij de verbouwing en inrichting van de bestaande paviljoenen en de overige gebouwen voor de halfopen afdeling niet veel aandacht kregen. De Raad is van mening dat de fysieke inrichting van de JJIC als een geheel dient te worden gezien, waarbij de gesloten afdeling en de halfopen afdeling elkaar complementeren en de jongeren van de gesloten afdeling naar de halfopen afdeling kunnen overgaan in het traject van socialisatie en herintegratie in de samenleving. De Raad wijst nogmaals op de noodzaak om de verbouwing zo spoedig mogelijk te realiseren.

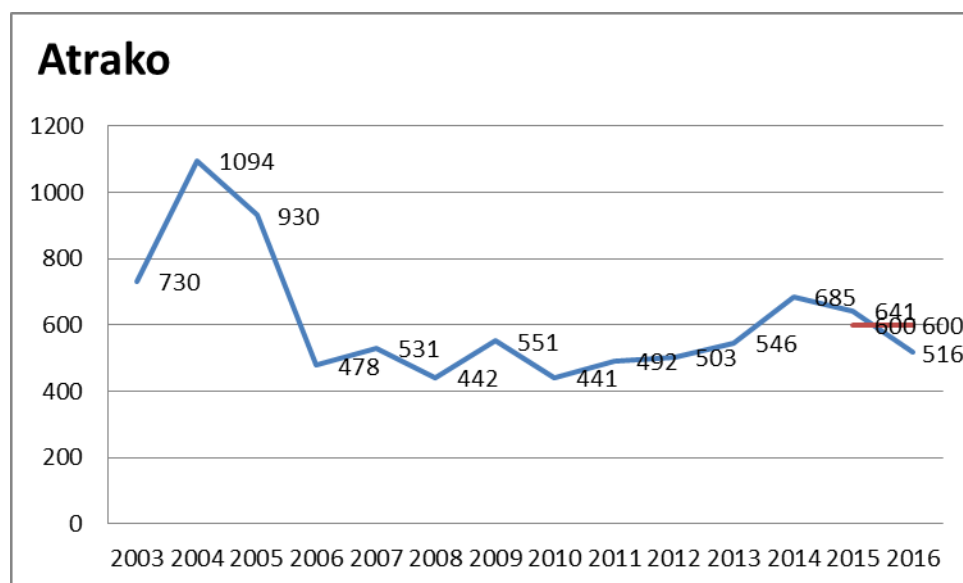
V. Resultaten

De Raad geeft het resultaat van het veiligheidsbeleid gerelateerd aan de geprioriteerde delicten aan.

Atrako

Uit statistieken blijkt dat er per jaar sprake is van ongeveer 600 atrako's. Naast repressie moeten projecten als veilig ondernemen worden voortgezet om het aantal atrako's terug te dringen en het veiligheidsgevoel te versterken. Voor de realisatie hiervan is bestuurlijke draagvlak vereist. Er wordt reeds een lichte daling geconstateerd in het aantal atrako's.

Hieronder volgt een overzicht van de atrako's over de afgelopen jaren:

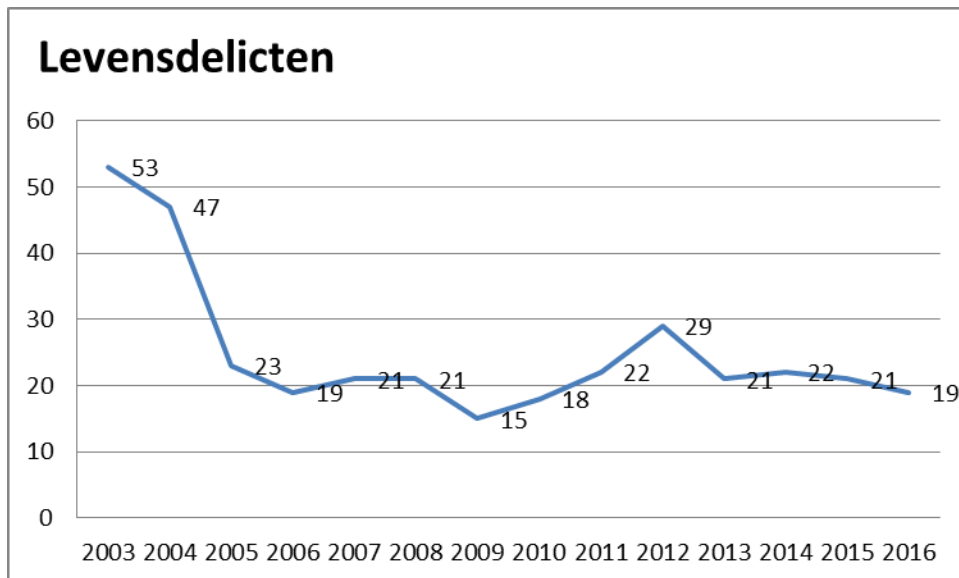

Geweld en vuurwapenbezit

Het gebruik van automatische vuurwapens heeft grote impact op het veiligheidsgevoel. De Raad acht het noodzakelijk om met de hoogste prioriteit gepaste interventie maatregelen te treffen.

Onderstaand volgt een overzicht van levensdelicten (geweld):

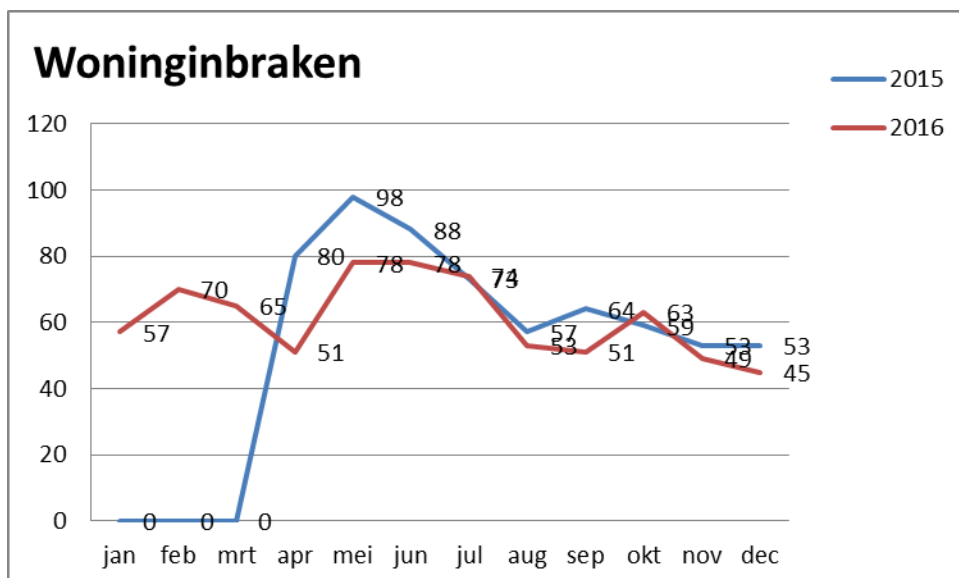

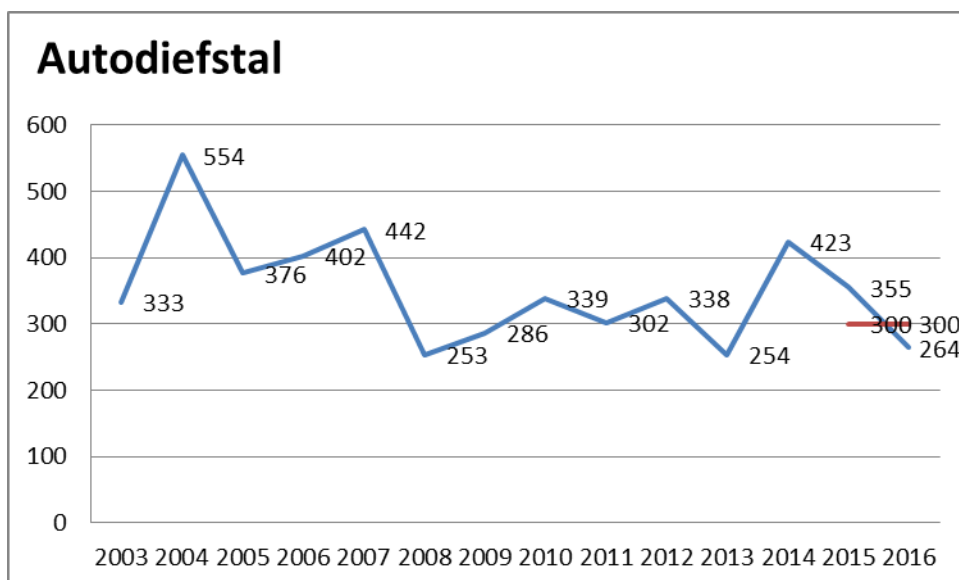
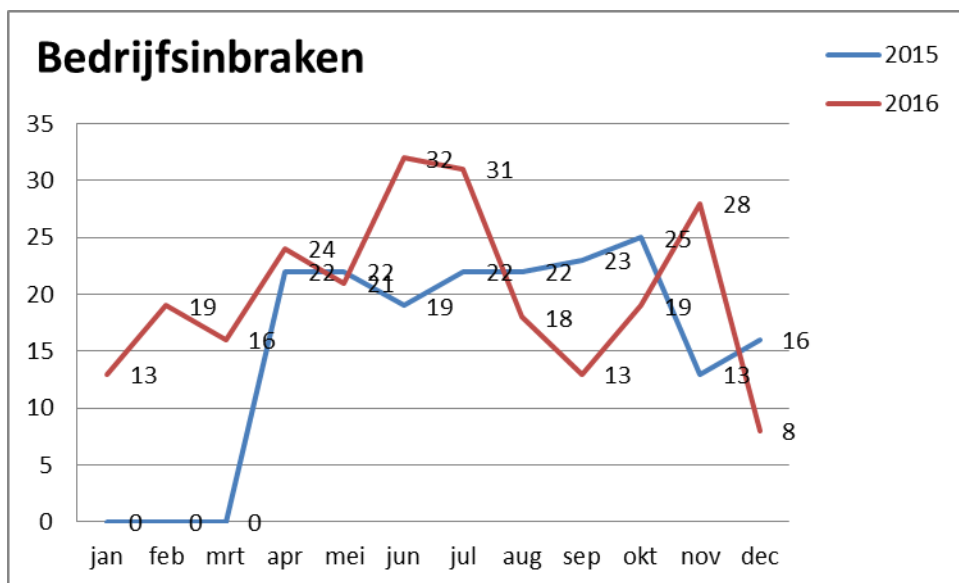
Inbraken en diefstal

Inbraken en diefstal hebben grote impact op de leefbaarheid en het veiligheidsgevoel.

Introductie van camerabeelden en beveiligingsmaatregelen in bedrijven en rond particulieren vermogensbestanddelen (woningen en auto's) moeten het risico op inbraken en diefstallen verminderen. Ook in dit verband is intensivering van de samenwerking overheid, ondernemers en burgers essentieel. De Raad ziet een daling in het aantal inbraken en diefstal en wijst op de noodzaak om de integrale aanpak voort te zetten.

Onderstaand volgt een overzicht van de inbraken en diefstallen over de afgelopen jaren:

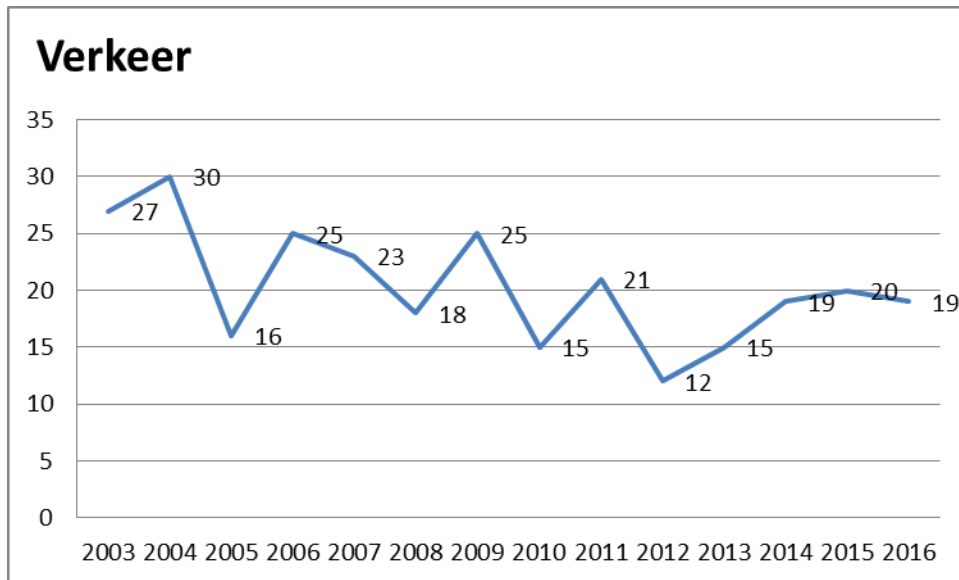

Verkeer

Ondanks de ambtelijke voorbereiding om de benodigde voorzieningen te creëren teneinde de verkeerscontrole te verbeteren blijft bestuurlijke besluitvorming achterwege. De verkeersincidenten met verkeersdoden duiden wel aan dat het gebrek aan voldoende verkeerscontrole grote impact heeft op de samenleving. Uitgaande van de justitiële, maar ook vanuit andere ministeriele verantwoordelijkheden (VVRP), moet worden geïnvesteerd in verkeersveiligheid.

Gelet op het belang hiervan zal de Raad conform het jaarplan 2017 een inspectie-onderzoek omtrent dit thema verrichten.

Hieronder volgt het overzicht van verkeersdoden:

VI. Oordeelsvorming

De Raad is van mening dat in ieder geval de leidinggevenden van de ministeries een trekkersrol moeten vervullen bij samenwerkingsvormen tussen overheid, particulieren en burgers. Uitgaande van de uitgangspunten vervat in het businessplan zou dit een gerechtvaardigde verwachting moeten zijn, maar de praktijk wijst erop dat deze projecten vooralsnog onvoldoende worden gedragen door de ministeries.

Het OM heeft diverse projecten gericht op preventie van criminaliteit gestart. De Raad is van mening dat het OM met toewijding deze taak uitvoert, alhoewel die niet op voorhand als een primaire taak van voornoemde organisatie kan worden beschouwd. Deze voortrekkersrol moet op korte termijn worden overgenomen door de ambtelijke organisaties die de verantwoordelijkheid voor sociale aangelegenheden op zich moeten nemen. Vanuit het Ministerie van Justitie moeten concrete meetbare samenwerkingsafspraken worden gemaakt met ondermeer het Ministerie van SOAW.

Onderkennend de noodzaak van opsporing, zichtbare aanwezigheid op de risicotijden van de handhavingseenheden en in de risicogebieden en meer dadergerichte opsporing, meent de Raad dat het project Top-C / Tur wowo riba bo moet worden voortgezet. Preventieve acties moeten immers een prominente rol vervullen in de rechtshandhaving om de veiligheid op Curaçao te verhogen.

De Raad is van oordeel dat het ministerie van justitie een voorstrekkersrol moet vervullen bij de preventieve aanpak van criminaliteit middels diverse projecten zoals veilig ondernemen.

De Raad is van oordeel dat ten aanzien van het thema relationeel geweld justitie moet blijven investeren in preventieve en repressieve maatregelen.

In verband met het verminderen van diefstal en inbraak is intensivering van de samenwerking tussen overheid, ondernemers en burgers essentieel. De Raad onderkent dat deze samenwerking is geïnitieerd, maar is van oordeel dat die op korte termijn moet worden geïntensiveerd.

Zichtbaar afpakken van crimineel vermogen tast het beeld van de onaantastbare crimineel aan. De Raad spreekt zijn waardering uit voor deze aanpak. De resultaten van het afpakteam spreken in dit verband voor zich.

De Raad is van oordeel dat het illegaal binnenkomen van personen en goederen effectief moet worden bestreden.

De Raad is van oordeel dat de organisatorische inbedding flexibel moet zijn om de materiele middelen, personeel en financiën zo optimaal mogelijk in te zetten. Alle beheersaspecten moeten samenhangen om de effectiviteit van de rechtshandhaving te verhogen. Waar aanpassing van de organisatie noodzakelijk is, moet het bestuur daartoe overgaan.

De Raad constateert tevens dat er middelen (computersystemen) worden aangeschaft die niet op elkaar aansluiten. De Raad is van oordeel dat dit in ieder geval niet bevorderlijk is voor de informatiedeling.

De Raad is van oordeel dat opleiding van het personeel meer aandacht verdient.

De Raad is van oordeel dat financiering vanuit het criminaliteitsfonds planmatig moet verlopen zonder politieke bemoeienis. De benoemings en ontslagprocedure van de leden moet worden versterkt middels bijvoorbeeld heldere profielschetsen en limitatieve ontslaggronden. Verzelfstandiging van het fonds is ook overwegingswaard.

De sturing moet integraal zijn, met voldoende commitment van het bestuur en ambtelijke leiding. Sturing bijvoorbeeld vanuit het SG beraad is hierdoor zeer aanbevelenswaardig.

De Raad is van mening dat de planning & control bij diverse justitiële instellingen op korte termijn moet worden verbeterd.

De Raad constateert met tevredenheid een meer actieve sturende rol van het ministerie van justitie. Er is een aanvang gemaakt met het ontwikkelen van concrete beleidsuitgangspunten middels het strategisch beleidsplan. De Raad ervaart dat als een positieve ontwikkeling in de justitiële keten aangezien het bestuur strategische doelstellingen moet vaststellen en verantwoordelijkheid moet dragen voor de realisatie ervan.

De Raad is van oordeel dat het registratiegedrag bij diverse organisaties moet worden verbeterd. Invoering van een landelijke databank is tevens aanbevelingswaard.